

**UCHWAŁA NR LV/470/17
RADY MIEJSKIEJ W KORONOWIE**

z dnia 29 listopada 2017 r.

w sprawie uchwalenia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Koronowo na lata 2018-2020”

Na podstawie art. 18 ust. 1 i 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1875) oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 697, zmiana: poz. 1292), uchwala się, co następuje:

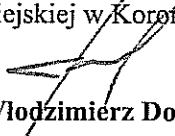
§ 1. Przyjąć "Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Koronowo na lata 2018 – 2020", stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Koronowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie Gminy Koronowo.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Koronowie

Włodzimierz Domek

Załącznik do Uchwały Nr LV/470/17
Rady Miejskiej w Koronowie
z dnia 29 listopada 2017 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2018 – 2020 W GMINIE KORONOWO**

Koronowo 2017 r.

Spis treści:

Wstęp	3
1. Podstawy prawne	3
2. Diagnoza sytuacji społecznej w Gminie Koronowo	4
3. Asysta rodzinna jako forma wsparcia rodziny	5
4. Analiza SWOT wsparcia rodziny	8
5. Cele programu	9
6. Adresaci programu	9
7. Przewidywane rezultaty programu	9
8. Realizatorzy	10
9. Źródła finansowania programu	10
10. Monitoring programu	10
11. Harmonogram i plan realizacji zadań	10
12. Podsumowanie	12

Wstęp

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2020 został opracowany w oparciu o art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r., poz. 697 ze zm.) a także ustawy „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016 r. (Dz. U. z 2016 r., poz. 1860).

Głównym celem Programu jest skuteczny system opieki nad dzieckiem i rodziną sprzyjający prawidłowemu jej rozwojowi w Gminie Koronowo.

Program określa działania ukierunkowane na wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo - wychowawcze, jak i działania profilaktyczne oraz upowszechniające działania prorodzinne.

Podstawowym zadaniem pomocy społecznej jako instytucji polityki społecznej państwa jest bezpośrednie organizowanie i wykonywanie zadań związanych z zaspakajaniem potrzeb jednostki i rodzin pozostających w trudnej sytuacji życiowej. Pomoc powinna koncentrować się na wspomaganiu osób i rodzin wymagających wsparcia w osiągnięciu możliwie pełnej aktywności społecznej, a także wzmocnienie lub odzyskanie zdolności do pełnego i samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Najważniejszą i podstawową grupą społeczną, na której opiera się całe społeczeństwo jest rodzina. Jako naturalne środowisko życia dziecka ma największy wpływ na jego rozwój w każdej sferze – emocjonalnej, intelektualnej i poznawczej. To właśnie rodzina najsilniej oddziałuje na kształtowanie osobowości dziecka, tworzenie jego systemu wartości i wiary we własne możliwości. Ważne jest zatem, by funkcjonowała ona prawidłowo i wypełniała swoje funkcje jak najlepiej.

Współczesne rodziny mają wiele trudności w odnalezieniu się w zmieniającej się rzeczywistości. Coraz częściej dotyczą je zjawiska bezrobocia, ubóstwa czy przemocy. Towarzyszą im trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, które rzutują na prawidłowy rozwój dziecka.

Rodzina dysfunkcyjna to taka, w której występują nieprawidłowości w zaspakajaniu podstawowych potrzeb biologicznych i psychospołecznych dziecka. Ma to związek ze znacznym zubożeniem rodziny spowodowanym dewiacyjnymi zachowaniami rodziców. Należą do nich m.in. unikanie pracy, nadużywanie alkoholu, przestępczy tryb życia, a także mała dbałość o potrzeby rozwojowe dziecka. Pozostawienie rodzin bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy ze strony specjalistów spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie wielorakimi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Należy zatem objąć rodziny wsparciem i podejmować działania służące udzielaniu im wszechstronnej pomocy.

Działalność profilaktyczna to zarówno zapobieganie negatywnym stanom rzeczy, tym które mogą dopiero zaistnieć, jak i tym, które już istnieją. Ważne jest obecnie upowszechnianie działań profilaktycznych ukierunkowanych na wspieranie rodzin niewydolnych, przejawiających trudności opiekuńczo - wychowawcze.

Aby sprostać tym zadaniom niezbędna jest ścisła współpraca pomiędzy instytucjami i podmiotami, a także wypracowanie sprawnego i efektywnego systemu działań wpływających na poprawę sytuacji dziecka i rodziny.

Niniejszy program stanowi „kompleksowe” ujęcie systemu wsparcia dziecka i rodziny oraz zintegrowanie kierunków działań w odniesieniu do mieszkańców gminy Koronowo. Realizowane w ramach programu zadania koncentrować się będą nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych.

1. Podstawy prawne:

Obowiązek wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych wynikających z zapisów art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest zadaniem własnym gminy.

Opracowanie Programu oraz jego wdrażanie będzie realizowane w oparciu o przepisy prawne:

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r., poz. 697 ze zm.).
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390).
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 682).

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1943 ze zm.).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 487).
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 1817 ze zm.).
- Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016 r. (Dz. U. z 2016 r. poz.1860).
- Ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 r. (t.j. Dz. U z 2017 r. poz.1851).

2. Diagnoza sytuacji społecznej w Gminie Koronowo:

Gmina Koronowo jest jedną z największych obszarowo gmin w województwie Kujawsko – Pomorskim, obejmuje 41.170 ha, przy czym miasto zajmuje 2818 ha. Jest to gmina miejsko – wiejska, w której rolę centrum administracyjnego pełni miasto Koronowo (około 11 tys. mieszkańców). Na obszarze gminy, poza miastem Koronowo, które prawa miejskie otrzymało w 1368 roku, znajdują się 33 sołectwa: Buszkowo, Byszewo, Bytkowice, Dziedzinek, Glinki, Gogolin, Gogolinek, Gościeradz, Huta, Stary Jasiniec, Nowy Jasiniec, Krąpiec, Lucim, Łasko Małe, Łasko Wielkie, Mąkowsko, Morzewiec, Nowy Dwór, Okole, Osiek, Popielewo, Salno, Samociążek, Sitowiec, Skarbiewo, Stary Dwór, Trzyszczyń, Więzowno, Wierzchucin Królewski, Wiskitno, Wilcze, Witoldowo, Wtelno. Gminę Koronowo na dzień 31.12.2016 r. zamieszkiwało 23482 osób, w tym 11899 kobiet i 11583 mężczyzn.

Tabela 1. Ludność w Koronowie. Struktura demograficzna.

rok	2014	2015	2016	2017
Liczba mieszkańców	23556	23526	23482	23469
Kobiety	11962	11929	11899	11896
Mężczyźni	11594	11597	11583	11573

Źródło: Urząd Miejski w Koronowie stan na dzień: 24.05.2017r

Miasto Koronowo oddalone jest od Bydgoszczy o ok. 23 km w kierunku północnym. Leży w obrębie Bydgosko – Toruńskiego Obszaru Metropolitalnego, na północnym skraju historycznych Kujaw. Gmina Koronowo administracyjnie należy do powiatu bydgoskiego. Usytuowana jest w kotlinie otoczonej wzgórzami, niedaleko Borów Tucholskich. Krajobraz gminy wzbogaca szereg malowniczo położonych jezior połączonych w kompleks Zalewu Koronowskiego. W ramach podniesienia atrakcyjności turystycznej i wykorzystania istniejącego potencjału przyrodniczego władze gminy wykonały wiele inwestycji służących zagospodarowaniu terenów przyjeziornych. Gmina przy wsparciu środków zewnętrznych wybudowała wiele ścieżek rowerowo - pieszych, które przyczyniły się do poszerzenia oferty turystycznej, jak również jakości życia mieszkańców zapewniając im infrastrukturę do aktywnego spędzania czasu i rekreacji.

Jak wynika z danych MGOPS z roku na rok maleje również liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Tabela 2. Liczba rodzin korzystających z pomocy

rok	2014	2015	2016	2017
Liczba rodzin	934	853	812	623

Źródło: dane własne MGOPS w Koronowie stan na dzień: 22.09.2017 r.

Tabela 3. Najczęściej występujące przyczyny korzystania z pomocy MGOPS w Koronowie

Przyczyny korzystania z pomocy MGOPS	2014	2015	2016	2017
ubóstwo	780	710	644	472
bezrobocie	684	568	509	353
długotrwała lub ciężka choroba	436	462	447	372
niepełnosprawność	380	376	356	298
bezzadność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	271	250	206	124
alkoholizm	108	108	109	86

potrzeba ochrony macierzyństwa	74	65	55	10
bezdomność	24	24	21	13

Źródło: dane własne MGOPS w Koronowie stan na dzień: 22.09.2017 r.

Jak wynika z powyższych danych, najczęstszym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej było ubóstwo i bezrobocie. Pozostawanie bez pracy jest głównym czynnikiem sprawczym ubóstwa. Ubóstwo jest jednym z najbardziej znaczących składników warunkujących patologię życia społecznego w sensie najbardziej dramatycznym: egzystencjalnym, instytucjonalnym i politycznym. Jest składnikiem o tyle niebezpiecznym, że zwiększa dystans pomiędzy poszczególnymi warstwami społecznymi, powoduje niemożność zaspokojenia potrzeb, co często prowadzi do frustracji. Najczęstszym sprawczym czynnikiem ubóstwa jest bezrobocie. Poniższa tabela przedstawia liczbę osób bezrobotnych na terenie Gminy Koronowo.

Tabela 4. Liczba osób zarejestrowana jako osoby bezrobotne w PUP w Koronowie

rok	2014	2015	2016	2017
liczba osób	1626	1266	1034	1007

Źródło: dane z PUP Koronowie stan na dzień: 24.05.2017 r.

Kolejnymi czynnikami destabilizującymi osoby i środowisko rodzinne jest długotrwała i ciężka choroba, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.

Rodzinom, które nie radzą sobie w sprawach opiekuńczo – wychowawczych może zostać przydzielony asystent rodziny. Zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej możliwe jest zatrudnienie asystenta rodziny, którego zadaniem jest wspieranie rodziny w pokonywaniu trudności opiekuńczo – wychowawczych. Od 1 stycznia 2015 roku zatrudnienie asystenta rodziny jest dla gmin obligatoryjne (Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U.z 2017r. , poz. 697 ze zm.).

3. Asysta rodzinna jako forma wsparcia rodziny

Asystent rodziny jest znaczącym elementem wspierania rodziny w środowisku. Podstawowym jego zadaniem jest wspieranie rodziców w prawidłowym wypełnianiu przez nich funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

Tabela 5. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta oraz liczba zatrudnionych asystentów w latach 2012 - 2017

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	23	27	27	34	43	41
Liczba osób dorosłych w rodzinie	32	44	44	56	67	67
Liczba dzieci w rodzinie	43	65	78	94	108	103
Liczba rodzin zobowiązanych do pracy z asystentem przez Sąd	1	1	2	6	12	10
Liczba asystentów rodziny zatrudnionych w poszczególnych latach	1	2	2	3	3	3

Źródło: dane własne MGOPS w Koronowie stan na dzień 05.07.2017

Od momentu wejścia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej tj. od 1 stycznia 2012r. instytucja asystenta rodziny w Gminie Koronowo rozwija się dynamicznie. Lata początkowe - 2012 i 2013 były okresem wdrożeniowym i wskazały na wysoką potrzebę objęcia asystenturą coraz większej ilości rodzin, stąd tendencja wzrostowa liczby rodzin współpracujących z asystentami.

Rolą asystenta jest wspieranie rodziny, motywowanie do zmian poprzez pozytywne wzmacnianie (dobre słowo, pokazywanie mocnych stron, dostrzeganie konstruktywnych zachowań). Asystent rodziny to towarzysz kroczący z klientem do celu, przewodnik, doradca.

Celem pracy asystenta jest osiągnięcie takiego poziomu stabilności życiowej rodziny, która umożliwi jej wychowanie dzieci.

Główne zadanie to niedopuszczenie do oddzielenia dziecka od rodziny lub umożliwienie jej powrotu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do rodziców.

Rezultaty pracy z rodzinami zależą przede wszystkim od aktywności tych rodzin, woli włączenia się w realizację planu pracy, chęci wprowadzenia zmian w życiu rodzinnym. Objęcie rodziny pomocą asystenta nie zawsze prowadzi do odzyskania przez nią zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczych. W sytuacji, gdy pozostawienie dziecka w rodzinie biologicznej stanowi zagrożenie dla jego bezpieczeństwa lub życia, koniecznym staje się umieszczenie go w pieczy zastępczej. Akty prawne min. takie jak kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakazują określonym służbom podejmowanie działań zabezpieczających dziecko. Rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub te prawa zostają im ograniczone. Sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej poprzez umieszczenie go poza rodziną biologiczną.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, za dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki. W pierwszym roku pobytu – 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka, w drugim roku – 30% wydatków na opiekę i wychowanie, a w trzecim roku oraz latach następnych – 50%.

Tabela poniżej przedstawia liczbę dzieci z gminy Koronowo przebywających w pieczy zastępczej umieszczonych na nowych zasadach po roku 2012.

Tabela 6. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2012 - 2017

rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Łączna liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	17	35	32	42	41	39
Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	9	22	19	16	13	9
Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych	8	13	13	26	28	30

Źródło: dane własne MGOPS w Koronowie, stan na dzień 30.09.2017r.

Tabela 7. Kwota wydatkowanych środków z tytułu odpłatności za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w latach 2015 – 2017

rok	2015	2016	2017
Placówki opiekuńczo - wychowawcze	197.453,56 zł	187.009,05 zł	106.451,24 zł
Rodziny zastępcze	60.500,47 zł	90.459,57 zł	68.711, 85zł

Źródło: dane własne MGOPS w Koronowie stan na dzień 30. 09.2017r.

W jednej rodzinie może występować kilka przesłanek uprawniających do korzystania z pomocy społecznej. Jedną z nich jest choroba alkoholowa. Polega ona na utracie kontroli picia, psychicznym i fizycznym uzależnieniu od alkoholu. Dotyczy wszystkich członków rodziny, zaburza prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży.

Tabela poniżej obrazuje liczbę wniosków kierujących osoby z problemem alkoholowym na leczenie odwykowe w poszczególnych latach.

Tabela 8. Liczba złożonych wniosków na leczenie odwykowe

rok	2015	2016	2017
Wnioski do MGKRPA	44	40	21

o poddanie się leczeniu odwykowemu			
Wnioski skierowane do Sądu o zastosowanie przymusowego leczenia	26	30	13

Źródło: Miejsko – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Koronowie stan na dzień 21.06.2017r.

Innym problemem w rodzinach występującym na terenie miasta i gminy Koronowo jest także zjawisko przemocy. Dotyczy ona wszystkich grup społecznych, niezależnie od wieku, płci, statusu ekonomicznego, czy wykształcenia. Przemoc domowa występuje nie tylko w rodzinach problemowych, lecz również w rodzinach postrzeganych jako „normalnie” funkcjonujące w społeczeństwie. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą. W każdym przypadku osobie doznającej przemocy udziela się pomocy ze strony wszystkich instytucji do tego powołanych, których przedstawiciele uczestniczą w pracy Zespołu Interdyscyplinarnego. W skład zespołów roboczych wchodzi: pracownicy socjalni, asystenci rodziny, pedagodzy i psychologowie szkolni, dzielnicowi, kuratorzy zawodowi oraz społeczni, członkowie Miejsko – Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pielęgniarki. W wyjątkowych przypadkach osoby doznające przemocy są umieszczane w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Tucholi lub Inowrocławiu.

Skalę przemocy w rodzinie na terenie miasta gminy Koronowo w latach 2015 – 2017 przedstawia tabela poniżej.

Tabela 9. Liczba założonych „Niebieskich Kart” w związku z występowaniem przemocy domowej

rok	2015	2016	2017
Liczba Niebieskich Kart	49	46	29

Źródło: dane własne MGOPS w Koronowie stan na dzień 31.08.2017r.

Istotnym problemem, który występuje na terenie miasta i gminy Koronowo jest także samotne rodzicielstwo. Dotyczy ono zarówno samotnych matek jak i samotnych ojców.

Wyróżnić można kilka typów rodzin niepełnych:

·Rodziny, w której dziecko wychowuje matka np. na skutek śmierci ojca dziecka, rozwodu, separacji lub długotrwałej nieobecności (pobyt w zakładzie karnym, długotrwała choroba, porzucenie, brak ustalonego ojcostwa),

·Rodziny, w której dziecko wychowuje ojciec np. na skutek śmierci matki, porzucenia, rozwodu, separacji czy długotrwałej choroby,

·Rodziny zrekonstruowane tzn. w rodzinie pojawia się ojczym, macocha lub dziecko adoptowane.

Każda z tych sytuacji inaczej wpływa na dziecko, jego rozwój fizyczny, intelektualny, społeczny czy emocjonalny. Samotny rodzic musi samodzielnie podejmować wszystkie decyzje związane z opieką, wychowaniem i utrzymaniem dzieci. Ze względu na niedojrzałość emocjonalną niektórych rodziców często przerasta to ich możliwości i powoduje nieprawidłowe wypełnianie funkcji opiekuńczo- wychowawczej rodziny. Liczbę samotnych matek oraz ojców na terenie miasta i gminy Koronowo przedstawiają tabele poniżej.

Tabela 10. Samotne matki

rok	2015	2016	2017
Liczba samotnych matek	85	77	60

Źródło: Wydział Świadczeń Rodzinnych MGOPS w Koronowie stan na dzień 13.06.2017r.

Tabela 11. Samotni ojcowie

rok	2015	2016	2017
Liczba samotnych ojców	5	4	5

Źródło: Wydział Świadczeń Rodzinnych MGOPS w Koronowie stan na dzień 13.06.2017r.

Istotnym problemem w rodzinach objętych pomocą asystenta jest niepełnosprawność, która dotyczy zarówno osoby dorosłe jak i dzieci. Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) osoba niepełnosprawna to taka, która nie może samodzielnie, częściowo lub całkowicie zapewnić sobie możliwości normalnego życia indywidualnego i społecznego na skutek wrodzonego lub nabytego upośledzenia sprawności fizycznej lub psychicznej. Tabela poniżej przedstawia liczbę osób niepełnosprawnych w rodzinach objętych wsparciem asystenta oraz pomocą w ramach Specjalistycznych Usług Opiekuńczych od momentu wejścia ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Tabela 12. Liczba osób z orzeczeniami o niepełnosprawności oraz korzystających z SUO w latach 2012 – 2017 w rodzinach objętych wsparciem asystenta

rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba osób dorosłych z orzeczeniem o niepełnosprawności	2	3	5	7	7	7
Liczba dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności	5	5	8	9	13	12
Liczba osób dorosłych objętych SUO	1	1	3	3	3	3
Liczba dzieci objętych SUO	0	0	1	3	4	8

Źródło: Dane własne MGOPS stan na dzień 30.06.2017r.

Od stycznia 2012 r. asystent rodziny prowadził działania skierowane do rodzin przeżywających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Od 1 stycznia 2017r. z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin “Za życiem”, poszerzył obszar działań asystenta rodziny poprzez przypisanie mu funkcji **koordynatora kompleksowego wsparcia** (poradnictwa) dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcia rodzin dzieci, u których zdiagnozowano “ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu”. Ustawa “Za życiem” określa uprawnienia kobiet w ciąży i rodzin do wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny.

Zadania asystenta rodziny wynikające z realizacji ustawy “Za życiem” zostały wpisane do ustawy o wspieraniu rodziny, jako głównej ustawy wyznaczającej rolę, zakres działań i organizację pracy asystentów.

4. Analiza SWOT wsparcia rodziny

Tabela 13. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
- dobrze wykształcona kadra, doświadczenie i wiedza we wsparciu rodzin, - działalność instytucji pracujących na rzecz rodzin, - większa dostępność do poradnictwa specjalistycznego (porady psychologiczne, pedagogiczne, prawne, warsztaty dla rodziców), - zatrudnienie asystentów rodziny pozwalające na budowanie efektywnych metod współpracy z rodziną w jej środowisku oraz zwiększenie jej kompetencji społecznych i rodzicielskich, - dobre rozeznanie problemów i potrzeb środowiska lokalnego, - realizacja programów profilaktycznych w szkołach i innych instytucjach, - wzrost dostępności opieki, instytucjonalnej dla dzieci do lat 3 (żłobki na terenie gminy Koronowo), - systematyczny udział pracowników w szkoleniach,	- bierność i niewielkie zaangażowanie rodzin w poprawę swojej sytuacji życiowej, - niewydolność rodziców w procesie wychowawczym, - nasilające się zjawisko przemocy domowej oraz uzależnień, - zjawisko marginalizacji społecznej – wykluczenie społeczne, - rosnące potrzeby w zakresie poradnictwa rodzinnego (terapia małżeńska), wsparcia środowiskowego, - niewystarczająca ilość atrakcyjnych propozycji spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży zagrożonej demoralizacją, - brak placówek wsparcia dziennego, - brak rodzin wspierających, - niewystarczający system informacyjny, koordynacji i współpracy między instytucjami,

- funkcjonowanie Karty Dużej Rodziny, - funkcjonowanie programu Rodzina 500+ - powstanie mieszkań chronionych.	
Szanse	Zagrożenia
- wzrost świadomości i znaczenia jaką wartością jest rodzina, - wzrost świadomości dotyczącej wiedzy na temat kompetencji opiekuńczo - wychowawczych przez rodzinę, - wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami wspierającymi rodzinę, - rozszerzenie liczby podmiotów, działających na rzecz rodziny - rozwój wolontariatu.	- nasilające się zjawisko uzależnień oraz przemocy, - nieumiejętność i niechęć do szukania pomocy przez rodziny zagrożone, - zwiększająca się liczba rodzin niewydolnych wychowawczo, - luki prawne, niespójność przepisów prawa oraz ich niedostosowanie do rzeczywistych potrzeb, - rosnące uzależnienie rodzin od pomocy społecznej, zjawisko "dziedziczenia ubóstwa", - wzrost postaw roszczeniowych wśród klientów pomocy społecznej, - brak świadomości wartości rodziny.

5. Cele Programu:

Cel główny:

Głównym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest tworzenie systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, poprzez zintegrowanie i spójne działanie podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny w Gminie Koronowo.

Cele szczegółowe:

- Diagnoza i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin.
- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin.
- Poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym.
- Podejmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie już istniejących.
- Wzmocnienie i wyzwalanie zasobów tkwiących w rodzinach.
- Podejmowanie działań prowadzących do odbudowy więzi rodzinnych oraz do powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.
- Zapewnienie opieki asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

6. Adresaci programu:

Odbiorcami powyższego Programu są:

- rodziny zamieszkujące na terenie Gminy Koronowo a w szczególności:
- rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych,
- rodziny zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
- rodziny pragnące odzyskać władzę rodzicielską,
- dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki,
- kobiety w ciąży rodziny zagrożone urodzeniem dziecka niepełnosprawnego,
- przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodziny.

7. Przewidywane rezultaty Programu:

- zbudowanie zintegrowanego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- skuteczniejsza współpraca oraz przepływ informacji pomiędzy instytucjami zajmującymi się dziećmi i rodziną,
- minimalizowanie negatywnych skutków sytuacji kryzysowych w rodzinach,

- poprawa funkcjonowania rodzin,
- zapobieganie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej,
- poprawa komunikacji wewnątrzrodzinnej,
- zwiększenie umiejętności rozwiązywania problemów i konfliktów wewnątrzrodzinnych,
- ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego.

8. Realizatorzy:

Instytucje i organizacje funkcjonujące na terenie Gminy Koronowo świadczące pomoc w opiece nad dzieckiem oraz realizujące zadania w zakresie wspierania rodziny:

- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Koronowie,
- Urząd Miejski w Koronowie,
- Gminne Centrum Zarządzania Kryzysowego,
- Miejsko – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komisarjat Policji w Koronowie,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bydgoszczy,
- placówki oświatowe,
- placówki służby zdrowia,
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Koronowie,
- Świetlica Socjoterapeutyczna w Koronowie,
- świetlice środowiskowe,
- organizacje pozarządowe: Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Ziemi Koronowskiej, Stowarzyszenie Rehabilitacji i Turystyki „Na Szlaku”, Koronowskie Stowarzyszenie Oświatowe „Corona”, Stowarzyszenie „Rodzina Kolpinga” w Koronowie.

9. Źródła finansowania:

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wsparcia Rodziny na lata 2018-2020 będzie budżet Gminy Koronowo oraz dotacje z budżetu państwa.

10. Monitoring Programu:

Koordynatorem Programu będzie Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Koronowie, monitorowanie oraz ewaluacja odbywać się będą poprzez przedkładanie Radzie Miejskiej w Koronowie w terminie do 31 marca każdego roku sprawozdań z realizacji Programu przez dyrektora Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Koronowie.

11. Harmonogram i plan realizacji zadań:

Tabela 14. Harmonogram i plan realizacji działań

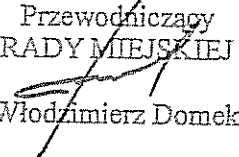
Lp	Zadania	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Terminy
1.	Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.	1.Rozpoznanie i analiza sytuacji rodziny. 2.Podnoszenie umiejętności opiekuńczo wychowawczych rodziców. 3.Zapewnienie wsparcia przez asystenta rodziny.	- MGOPS - Oświata - Służba Zdrowia - Świetlice środowiskowe	- Liczba rodzin objętych pomocą - Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny - Liczba pogadank oraz zajęć (warsztatów) dla	Proces ciągły od 01.01.2018r. do 31.12.2020r.

		4.Organizowanie spotkań podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców (pogadanki, warsztaty). 5. Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, prawne).		rodziców podnoszących umiejętności opiekuńczo – wychowawcze - Liczba konsultacji psychologicznych i prawnych	
2.	Zapewnienie podstawowych potrzeb bytowych oraz bezpieczeństwa dziecku i rodzinie.	1.Podniesienie bezpieczeństwa bytowego i zdrowotnego rodziny. 2. Pomoc rodzinom w ubieganiu się o uzyskanie prawa do lokalu socjalnego lub komunalnego. 3. Organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin wymagających wsparcia. 4. Pomoc w formie dożywiania dla dzieci i młodzieży w szkołach i internatach. 5. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia.	- MGOPS - Służba Zdrowia - Kuratorzy - Psycholog - Pedagog szkolny - Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	- Liczba rodzin, które uzyskały lokal socjalny - Liczba zatrudnionych specjalistów - Liczba dzieci korzystających z kolonii - Liczba udzielonych porad - Liczba odbytych warsztatów - Liczba dzieci korzystających z dożywiania w szkołach	Proces ciągły od 01.01.2018r. do 31.12.2020r.
3.	Podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin.	1.Współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się rodziną. 2. Pomoc rodzinom dotkniętym uzależnieniami (terapia uzależnień, pomoc osobom współuzależnionym). 3. Pomoc rodzinom dotkniętym przemocą – praca Zespołu Interdyscyplinarnego. 4. Realizacja Procedury Pomocy Dziecku Krzywdzonemu Przemocą w Rodzinie oraz Procedury postępowania pracownika socjalnego przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny w sytuacji	- MGOPS - koordynator pieczy zastępczej - rodziny biologicznej - opiekunowie pieczy zastępczej - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Koronowie - Zespół Interdyscyplinarny - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie - Sąd Rodzinny	- Liczba udzielonych porad przez psychologa dla osób współuzależnionych - Liczba spotkań grup roboczych powołanych przez Zespół Interdyscyplinarny - Liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe - Liczba założonych i zamkniętych Niebieskich Kart - Liczba zawiadomień do Sądu Rodzinnego o nieprawidłowej sytuacji w rodzinie - Liczba dzieci znajdujących się w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo -	Proces ciągły od 01.01.2018r. do 31.12.2020r.

		bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z wystąpieniem przemocy w rodzinie. 5. Interwencja kryzysowa w rodzinie - zawiadomienie Sądu o nieprawidłowej sytuacji w rodzinie. 6. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.		wychowawczej	
4.	Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się niesieniem pomocy rodzinom	1. Doskonalenie kadry niosącej pomoc rodzinie (szkolenia dla asystentów i pracowników socjalnych oraz innych specjalistów działających na rzecz pomocy rodzinie). 2. Podniesienie kompetencji i skuteczności podejmowanych działań pomocowych.	- MGOPS - Służba zdrowia - Policja - Miejsko – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Kuratorzy - PCPR - Sąd Rodzinny	- Liczba szkoleń - Liczba Konferencji o rodzinie dla PCPR oraz Sądu	Proces ciągły od 01.01.2018r. do 31.12.2020r.

12. Podsumowanie:

Niniejszy program przewiduje tworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia dzieci i rodzin. Planowane działania będą miały charakter zróżnicowany: profilaktyczny, integracyjny i interwencyjny w zależności od postawionych celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji danej rodziny.

Przewodniczący
 RADY MIEJSKIEJ

 Włodzimierz Domek

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 t.j. z późn. zm.) - do zadań własnych gminy należy m. in. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Rada gminy biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie wspierania rodzin Gminy Koronowo winna podjąć uchwałę w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Koronowo na lata 2018-2020”. W związku z powyższym, podjęcie niniejszej uchwały jest konieczne uzasadnione.

Przewodniczący
RADY MIEJSKIEJ

Włodzimierz Domek